

Saksbehandler:
Trond Wifstad, telefon: 917 32 442
Rådmannen

Høring - Desentralisering av oppgaver fra staten til fylkeskommunene

Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Formannskapet	12.04.2018	015/18
Kommunestyret	24.04.2018	028/18

Rådmannens innstilling

Formannskapet innbyr kommunestyret til å fatte slikt vedtak:

1. Re kommune støtter ekspertutvalgets forslag til ny oppgavefordeling. Det er viktig å følge helheten i forslaget og ikke overlate vurderinger til det enkelte departement å forsvare sine fagområder, men at Stortinget gjør en samlet og helhetlig vurdering av ekspertutvalgets forslag.
2. Re kommune peker spesielt på følgende forutsetninger for ny oppgavefordeling;
 - Oppgaver må legges så nært innbyggerne som mulig.
 - Det myndighetsorgan som er tillagt ansvar og beslutningskompetanse for en oppgave, skal også ha fagmiljøet tilknyttet oppgaven og ansvaret for å finansiere utgiftene til oppgaveløsningen.
 - Oppgaver som krever utøvelse av politisk skjønn og vurdering må legges til folkevalgte organer.
 - Oppgaver som krever stor grad av samordning, og/eller oppgaver som har store kontaktflater med hverandre, må legges til samme forvaltningsorgan.
 - Oppgaver som av ulike årsaker ikke skal la seg påvirke av lokalpolitiske forhold, bør være et statlig ansvar. Staten bør ha ansvaret for oppgaver som forutsetter et nasjonalt helhetsgrep for god oppgaveløsning.
3. Re kommune gir uttrykk for ytterligere presiseringer:
 - Fylkesmannens oppgaver skal være konsentrert på tilsyn, kontroll og klage mens utviklingsoppgavene legges til kommunesektoren.
 - Re kommune er positiv til utredninger som innebærer flytting av oppgaver fra statlige organer til kommunene. Kommunen mener det ikke er behov for utredninger som innebærer flytting av oppgaver fra kommuner til fylkeskommuner.
 - Re kommune etterlyser en vurdering av statlige oppgaver som utvalget har vurdert å overføre til regionalt nivå/fylkeskommune, men som ikke fremkommer av utvalgets anbefalinger.
 - En viktig dimensjon ved barnevernets arbeid er tett og tverrfaglig samarbeid mellom ulike tjenester på lokalt nivå. Det er viktig at gjennomføring av reformen ikke svekker det lokale handlingsrommet for utvikling og tverrfaglig godt arbeid.
 - Re kommune støtter forslaget om en økt eierandel for fylkeskommunene i innovasjon Norge og mener at fylkeskommunenes eierandel mp være på mer enn 66 prosent og

- at fylkeskommunene bør ha mer enn 2/3 flertall.
- Organisering av de statlige virksomheter må ses i sammenheng de nye fylkeskommunene.

Vedlegg:

Dok.dato	Dok.ID	Tittel
16.03.2018	303868	Ekspertutvalgets forslag i kortform

Dokumenter i saksmappen:

09.02.2018 Høring av ekspertutvalget som har vurdert nye oppgaver til fylkeskommunene

12.04.2018 Formannskapet**Møtebehandling:****Votering:**

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

FSK- 015/18 Vedtak:

Formannskapet innbyr kommunestyret til å fatte slikt vedtak:

1. Re kommune støtter ekspertutvalgets forslag til ny oppgavefordeling. Det er viktig å følge helheten i forslaget og ikke overlate vurderinger til det enkelte departement å forsvare sine fagområder, men at Stortinget gjør en samlet og helhetlig vurdering av ekspertutvalgets forslag.
2. Re kommune peker spesielt på følgende forutsetninger for ny oppgavefordeling;
 - Oppgaver må legges så nært innbyggerne som mulig.
 - Det myndighetsorgan som er tillagt ansvar og beslutningskompetanse for en oppgave, skal også ha fagmiljøet tilknyttet oppgaven og ansvaret for å finansiere utgiftene til oppgaveløsningen.
 - Oppgaver som krever utøvelse av politisk skjønn og vurdering må legges til folkevalgte organer.
 - Oppgaver som krever stor grad av samordning, og/eller oppgaver som har store kontaktflater med hverandre, må legges til samme forvaltningsorgan.
 - Oppgaver som av ulike årsaker ikke skal la seg påvirke av lokalpolitiske forhold, bør være et statlig ansvar. Staten bør ha ansvaret for oppgaver som forutsetter et nasjonalt helhetsgrep for god oppgaveløsning.
3. Re kommune gir uttrykk for ytterligere presiseringer:
 - Fylkesmannens oppgaver skal være konsentrert på tilsyn, kontroll og klage mens utviklingsoppgavene legges til kommunesektoren.
 - Re kommune er positiv til utredninger som innebærer flytting av oppgaver fra statlige organer til kommunene. Kommunen mener det ikke er behov for utredninger som innebærer flytting av oppgaver fra kommuner til fylkeskommuner.
 - Re kommune etterlyser en vurdering av statlige oppgaver som utvalget har vurdert å

overføre til regionalt nivå/fylkeskommune, men som ikke fremkommer av utvalgets anbefalinger.

- En viktig dimensjon ved barnevernets arbeid er tett og tverrfaglig samarbeid mellom ulike tjenester på lokalt nivå. Det er viktig at gjennomføring av reformen ikke svekker det lokale handlingsrommet for utvikling og tverrfaglig godt arbeid.
- Re kommune støtter forslaget om en økt eierandel for fylkeskommunene i innovasjon Norge og mener at fylkeskommunenenes eierandel må være på mer enn 66 prosent og at fylkeskommunene bør ha mer enn 2/3 flertall.
- Organisering av de statlige virksomheter må ses i sammenheng de nye fylkeskommunene.

24.04.2018 Kommunestyret

Møtebehandling:

Heming Olaussen, SV fremmet følgende tilleggsforslag:

Re kommunestyre vil be om at Hagen-utvalgets påpekning av de demokratiske gevinstene ved en folkevalgt styring av sjukehusene i Norge blir fulgt opp med et prinsippvedtak om at sjukehusene skal overføres til fylkeskommunene.

Votering:

Formannskapets innstilling ble tatt opp til votering og ble enstemmig vedtatt.

Olaussens tilleggsforslag ble tatt opp til votering falt mot en stemme (SV (1)).

KST- 028/18 Vedtak:

1. Re kommune støtter ekspertutvalgets forslag til ny oppgavefordeling. Det er viktig å følge helheten i forslaget og ikke overlate vurderinger til det enkelte departement å forsvare sine fagområder, men at Stortinget gjør en samlet og helhetlig vurdering av ekspertutvalgets forslag.
2. Re kommune peker spesielt på følgende forutsetninger for ny oppgavefordeling;
 - Oppgaver må legges så nært innbyggerne som mulig.
 - Det myndighetsorgan som er tillagt ansvar og beslutningskompetanse for en oppgave, skal også ha fagmiljøet tilknyttet oppgaven og ansvaret for å finansiere utgiftene til oppgaveløsningen.
 - Oppgaver som krever utøvelse av politisk skjønn og vurdering må legges til folkevalgte organer.
 - Oppgaver som krever stor grad av samordning, og/eller oppgaver som har store kontaktflater med hverandre, må legges til samme forvaltningsorgan.
 - Oppgaver som av ulike årsaker ikke skal la seg påvirke av lokalpolitiske forhold, bør være et statlig ansvar. Staten bør ha ansvaret for oppgaver som forutsetter et nasjonalt helhetsgrep for god oppgaveløsning.
3. Re kommune gir uttrykk for ytterligere presiseringer:
 - Fylkesmannens oppgaver skal være konsentrert på tilsyn, kontroll og klage mens utviklingsoppgavene legges til kommunesektoren.
 - Re kommune er positiv til utredninger som innebærer flytting av oppgaver fra statlige organer til kommunene. Kommunen mener det ikke er behov for utredninger som innebærer flytting av oppgaver fra kommuner til fylkeskommuner.
 - Re kommune etterlyser en vurdering av statlige oppgaver som utvalget har vurdert å

overføre til regionalt nivå/fylkeskommune, men som ikke fremkommer av utvalgets anbefalinger.

- En viktig dimensjon ved barnevernets arbeid er tett og tverrfaglig samarbeid mellom ulike tjenester på lokalt nivå. Det er viktig at gjennomføring av reformen ikke svekker det lokale handlingsrommet for utvikling og tverrfaglig godt arbeid.
- Re kommune støtter forslaget om en økt eierandel for fylkeskommunene i innovasjon Norge og mener at fylkeskommunenes eierandel må være på mer enn 66 prosent og at fylkeskommunene bør ha mer enn 2/3 flertall.
- Organisering av de statlige virksomheter må ses i sammenheng de nye fylkeskommunene.

Bakgrunn for saken:

Et ekspertutvalg ledet av professor Terje P. Hagen ved Universitetet i Oslo ble nedsatt av Kommunal og moderniseringsdepartementet våren 2017. Utvalget ble oppnevnt som følge av et anmodningsvedtak i Stortinget våren 2016. Utvalget har hatt som mandat å vurdere overføring av ytterligere oppgaver og ansvar fra staten til de nye fylkeskommunene, med oppmerksomhet mot ansvar, oppgaver og myndighet som støtter opp under fylkeskommunens samfunnsutviklerrolle. Ekspertutvalgets forslag er sendt ut på høring, og høringsfristen er satt til 03.05.18.

Aktuelle lover og forskrifter:

Kommuneloven

Faktaopplysninger:

Generalistkommuneprinsippet er lagt til grunn for arbeidet, samt at oppgavefordelingen bør ivareta hensynet til brukerne, lokalt selvstyre og deltakelse, samt nasjonale mål.

Ekspertutvalget la fram sin rapport 1.februar, og rapporten er nå sendt på høring.

Kort om utvalgets mandat og hovedpunkter i arbeidet:

Utvalget tolker Stortingets vedtak om regionreformen som et svar på to utfordringer. For det første har det de siste årene skjedd en betydelig vekst og oppdeling i den statlige forvaltningen, særlig i direktoratene og direktoratliknende enheter. Dette har gitt en sektorisert forvaltning med lavere grad av samordning enn ønskelig. For det andre vil mange kommuner etter første fase av kommunereformen fortsatt ha få innbyggere. Fylkeskommunene har et potensial til å forsterke sin rolle som partner og veileder for kommunene blant annet i form av fagkompetanse og som deltaker i kommunenes utviklings- og planarbeid.

Det er i tillegg en utfordring at fylkeskommunenes legitimitet, og interessen for fylkesdemokratiet, er noe lavere enn interessen for kommunedemokratiet og våre nasjonale demokratiske institusjoner.

Dette har sammenheng med at fylkeskommunene har hatt få oppgaver som har avspeilet konfliktdimensjonene i norsk politikk. Skal fylkeskommunen oppnå økt politisk oppmerksomhet, må de nye oppgavene i større grad enn tidligere reflektere sentrale politiske konfliktdimensjoner og ha betydning for innbyggerne.

Utvalget har videreutviklet Oppgavefordelingsutvalgets retningslinjer for fordelingen av oppgaver mellom forvaltningsnivåene, og vurdert oppgaver og ansvar etter følgende fem retningslinjer:

1. Oppgaver bør legges så nært innbyggerne som mulig, men på et så høyt nivå som nødvendig for å sikre en kostnadseffektiv oppgaveløsning.
2. Det myndighetsorgan som er tillagt ansvar og beslutningskompetanse for en oppgave, skal også ha fagmiljøet tilknyttet oppgaven og ansvaret for å finansiere utgiftene til oppgaveløsningen.
3. Oppgaver som krever utøvelse av politisk skjønn og vurdering bør legges til folkevalgte organer.
4. Oppgaver som krever stor grad av samordning, og/eller oppgaver som har store kontaktflater

- med hverandre, bør legges til samme forvaltningsorgan.
5. Oppgaver som av ulike årsaker ikke skal la seg påvirke av lokalpolitiske forhold, bør være et statlig ansvar. Staten bør ha ansvaret for oppgaver som forutsetter et nasjonalt helhetsgrep for god oppgaveløsning

Utvalget er enig med flertallet i Stortinget i at oppgavefordelingen må endres for å løse grunnleggende samfunnsutfordringer landet står overfor på en bedre måte enn i dag. Utgangspunktet for utvalgets vurderinger er derfor at overføring av oppgaver skal bidra til tydeligere ansvarsfordeling, mer effektiv ressursbruk og bedre tjenester til innbyggere og næringsliv.

Dagens samfunnsutfordringer er grense- og sektoroverskridende. Det stilles krav til omstilling i næringslivet, innovasjon i offentlig sektor, integrering, kutt i klimagassutslipp og tilpasning til nye klima- og miljøvilkår. Innbyggere og næringsliv har behov for tjenester og tilrettelegging fra flere forvaltningsnivåer og sektorer. Nasjonal, regional og lokal politikk og forvaltning må virke sammen. Å samle oppgaver i ett folkevalgt organ og én administrasjon, vil legge til rette for mer koordinert offentlig virkemiddel- og ressursbruk i forvaltningen. Utvalget mener representativitet, deltakelse og åpenhet er grunnleggende demokratiske verdier som kan styrkes gjennom å flytte oppgaver fra staten til fylkeskommunen.

Overføring av oppgaver fra stat til fylkeskommune vil bidra til at makten fordeles i samfunnet og til at interessen for fylkesdemokratiet kan styrkes. Fylkeskommunen må ha klart definerte oppgaver, og de veivalg fylkeskommunen gjør må ha relevans og konsekvenser for innbyggere og næringsliv.

Utvalget mener regionreformen og ny fylkesstruktur legger grunnlag for en substansiell oppgaveoverføring til fylkeskommunen. Regionreformen legger dermed grunnlag for at sentrale oppgaveområder for samfunnsutviklingen i ulike deler av landet bedre kan ses i sammenheng og underlegges politisk diskusjon nærmere de som berøres av prioriteringer og tiltak.

Nærmere om utvalgets forslag framgår i det vedlagte sammendraget.

[HER kan du se/lese presentasjonen](#) som ble vist da utvalget la fram sin rapport.

Vurderinger:

Ekspertutvalgets forslag vurderes som i hovedsak gode og velbegrunnede og vil bygge opp under, og styrke de oppgaver og roller som fylkeskommunene allerede har som tjenesteyter, samfunnsutvikler, planmyndighet og som bindeledd i forvaltningen.

Regionreformen, forutsatt en bred gjennomføring av ekspertutvalgets forslag, vil kunne betegnes som en demokrati-, samordnings-, effektiviserings-, og nærhetsreform. I tillegg er det helt avgjørende å nevne at ekspertutvalgets forslag også styrker fylkeskommunenes rolle ovenfor kommunene, gjennom blant annet å legge nye momenter til veiledningsansvaret (for eksempel klimatilpasning).

Her er det avgjørende å understreke at det er snakk om samarbeid og samspill, og ikke en plassering av fylkeskommunen som overordnet kommunen. Det er all grunn til å være våken for slike«overkommune»-effekter som følge av endringer i oppgavefordelingen mellom forvaltningsnivåer.

Rådmannens saksutredning bygger på utredningen som er behandlet i rådmannsutvalg og fylkestyret i KS BTV. Innstillingen er lik vedtaket i fylkestyret.

Økonomiske konsekvenser:

Ingen direkte for Re.

Miljøkonsekvenser:

Ingen direkte for Re.

Konsekvenser for sammenslåingen Re og Tønsberg:

Ingen særskilte

Konklusjon/anbefaling:

Re kommune stiller seg positiv til ekspertutvalgets forslag til endringer og mener disse vil styrke fylkeskommunens mulighet til å bidra til positiv, regional, samfunnsutvikling og bør slutte seg til vedtaket som er fattet i fylkestyret i KS-BTV.

Re, 16. mars 2018.

Trond Wifstad
rådmann